

De psychiater is een vrouw

Frieda Matthys
23 maart 2012

De psychiater is een vrouw

- Vervrouwelijking in cijfers
- Wie is de vrouwelijke psychiater
- Effect op de therapeutische relatie of feminisering in de communicatie
- Vrouwelijk leiderschap
- Effect op het imago van het beroep
- Vervrouwelijking als opportuniteit

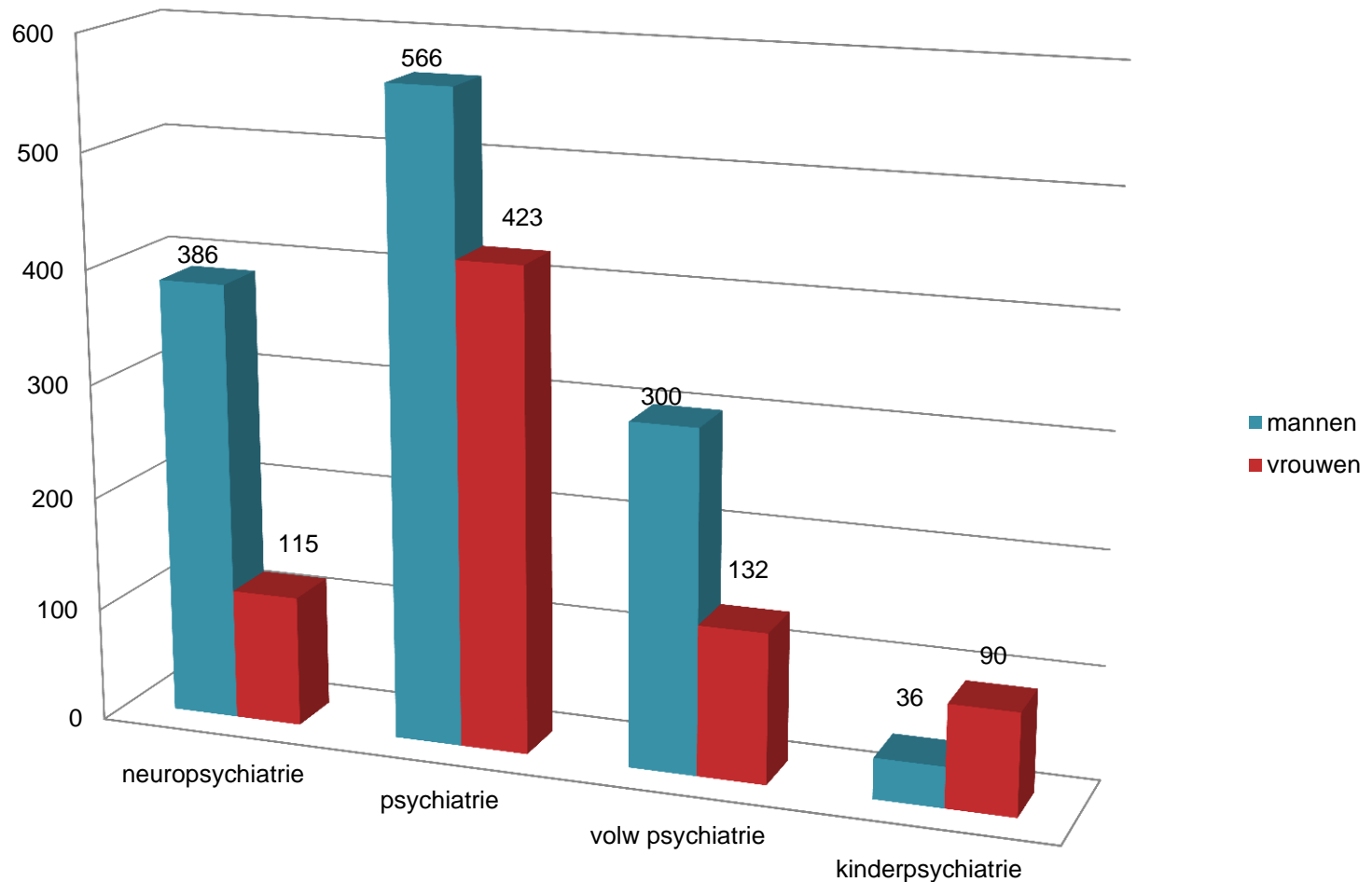
Evolutie in het medisch corps

	Mannen	Vrouwen
1977	88,00%	12,00%
1998	70,40%	29,60%
2004	63,50%	36,50%
2010	58,50%	41,50%

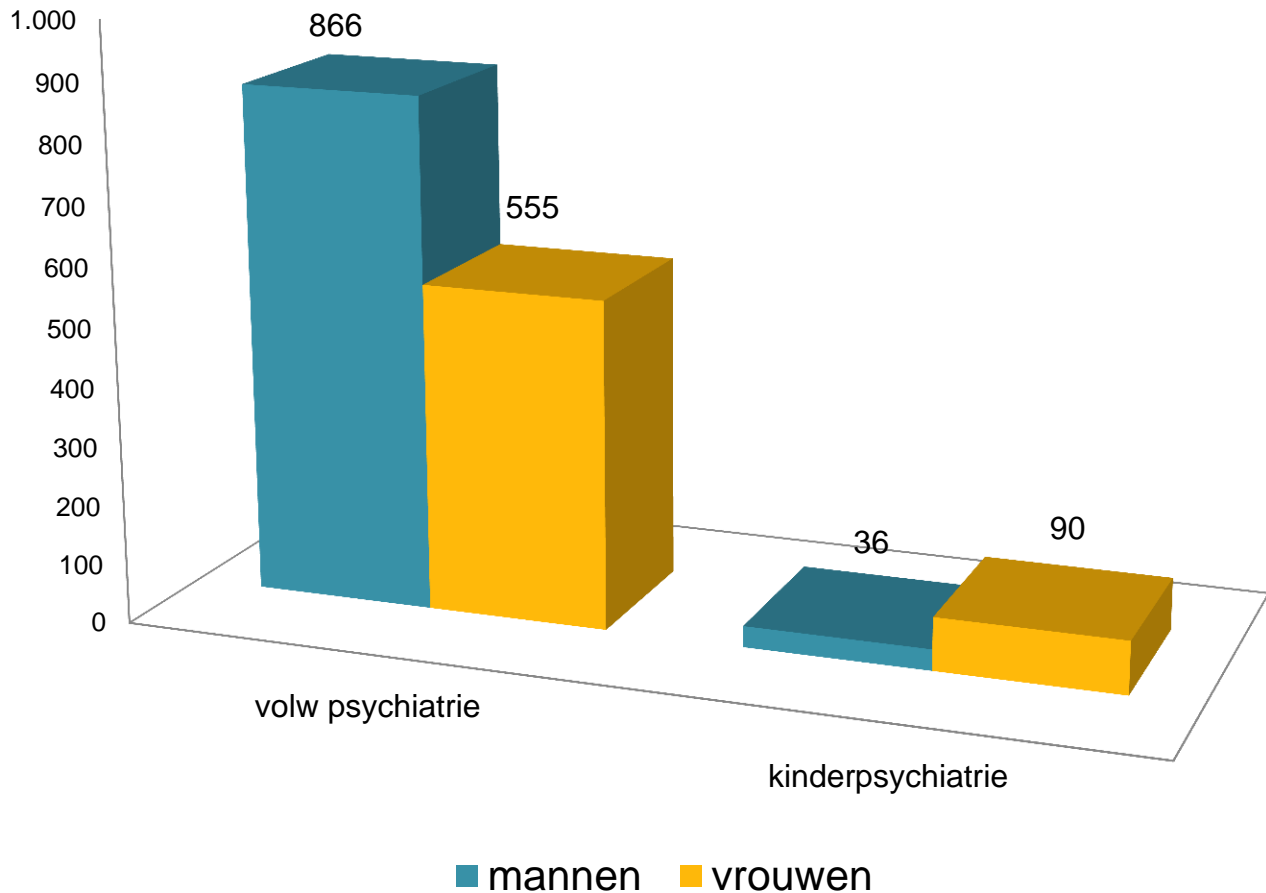
Erkende geneesheer- specialisten op 31-12-2010

			mannen		vrouwen	
België	25.012		15.957	63,8%	9.055	36,2%
Vlaanderen	13.198		8.536	64,7%	4.662	35,3%
25-29	10	0,1%	1	10,0%	9	90,0%
30-34	1.257	9,5%	510	40,6%	747	59,4%
35-39	1.836	13,9%	847	46,1%	989	53,9%
40-44	1.720	13,0%	837	48,7%	883	51,3%
45-49	1.916	14,5%	1.176	61,4%	740	38,6%
50-54	1.650	12,5%	1.186	71,9%	464	28,1%
55-59	1.587	12,0%	1.198	75,5%	389	24,5%
60-64	1.111	8,4%	886	79,7%	225	20,3%
+65	2.111	16,0%	1.895	89,8%	216	10,2%

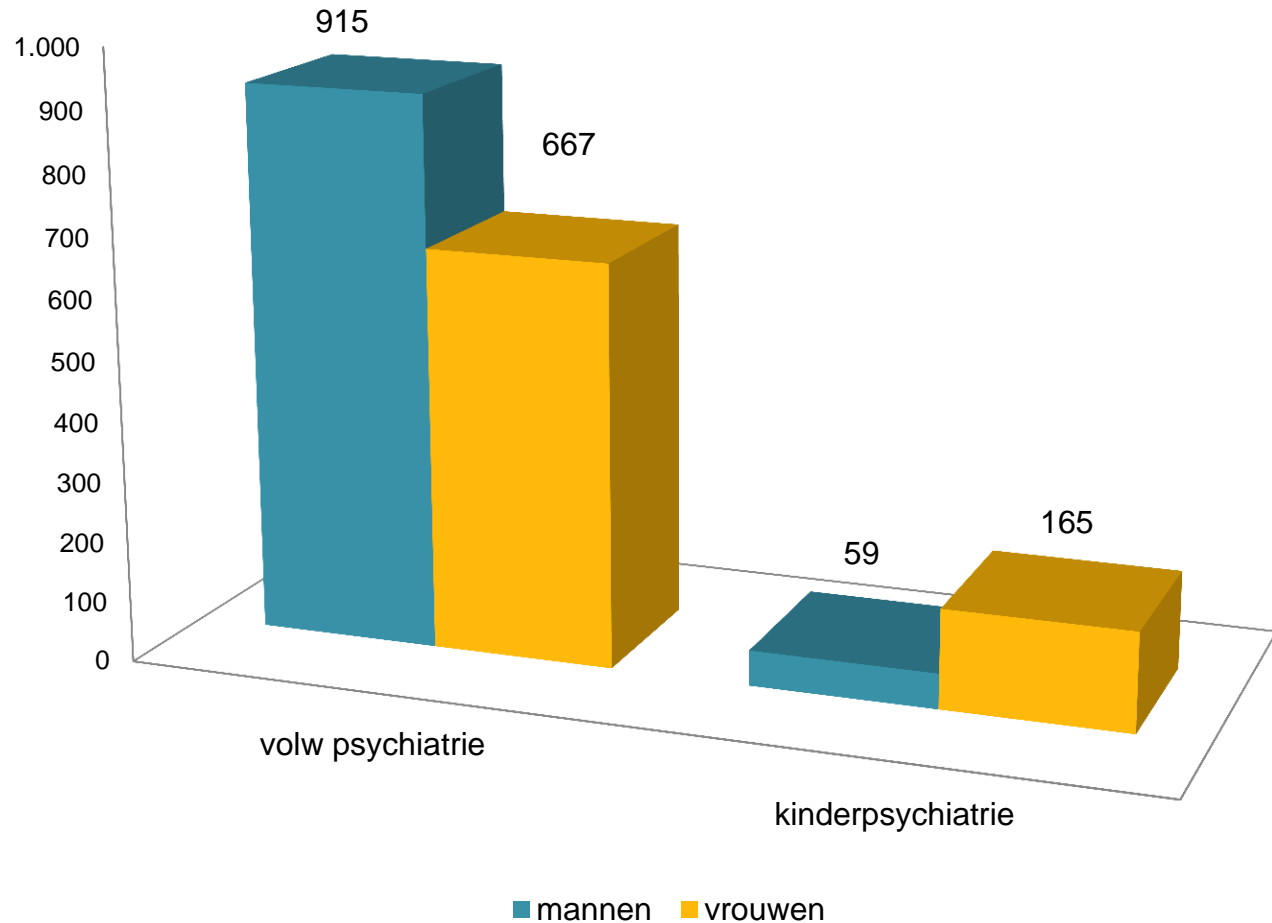
Erkende (neuro) psychiaters op 31-12-2005 in België (n = 2048)

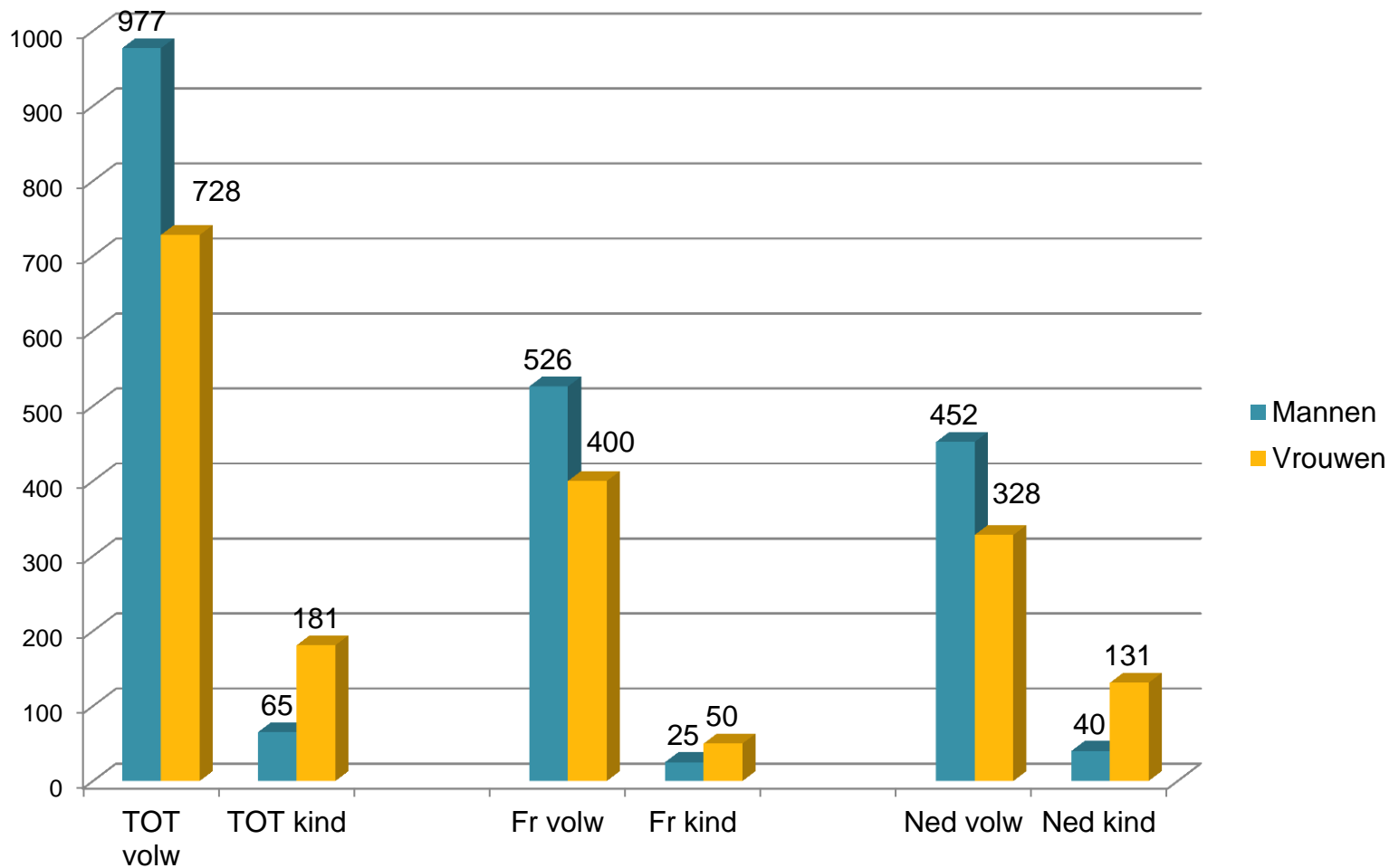
Erkende psychiaters in België op 31-12-2005 (n = 1547)

Erkende psychiaters in België op 31-12-2010 (n = 1806)

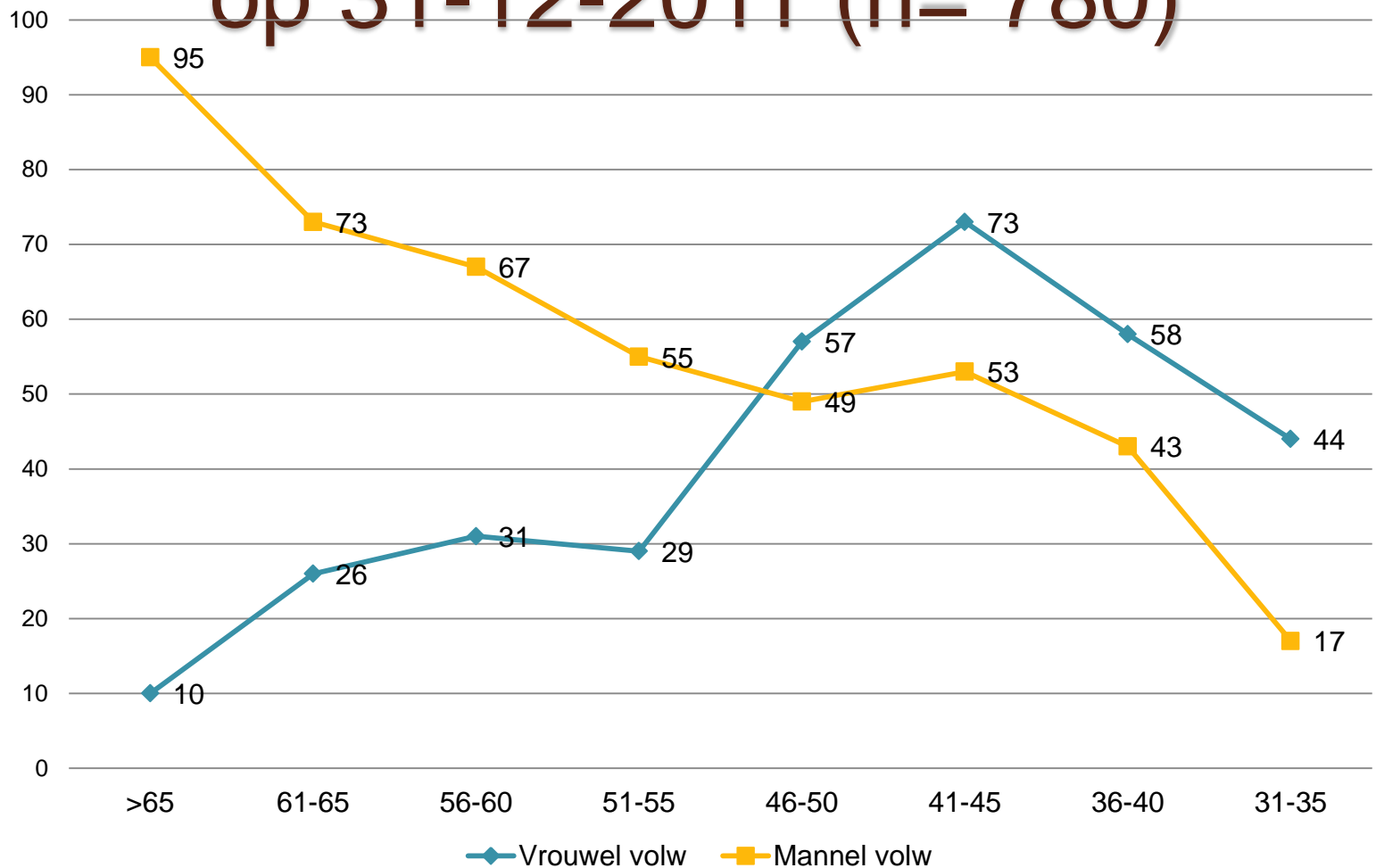

Erkende psychiaters in België op 31-12-2011 (n= 1951)

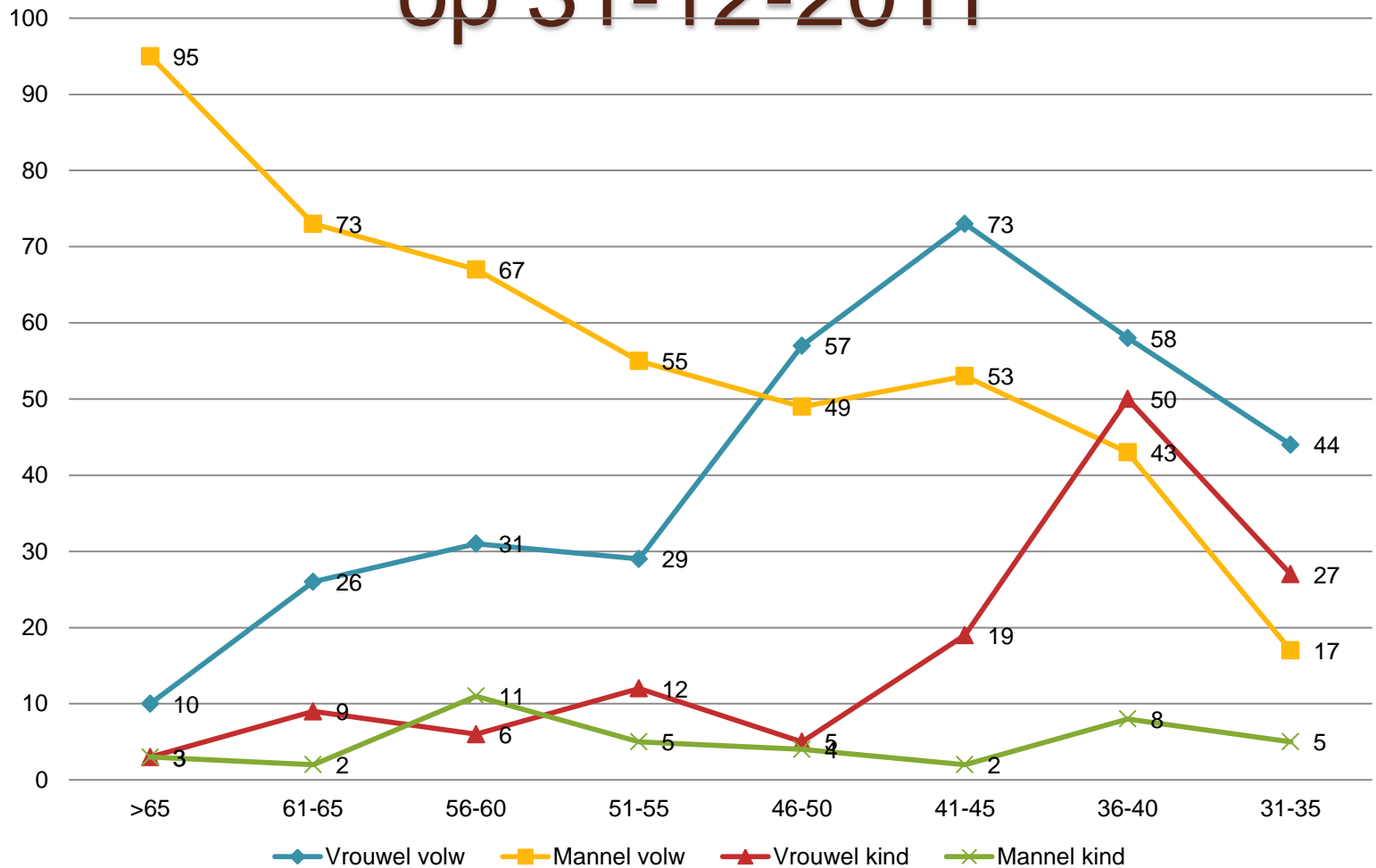

Vlaamse psychiaters volgens leeftijd

op 31-12-2011 (n= 780)

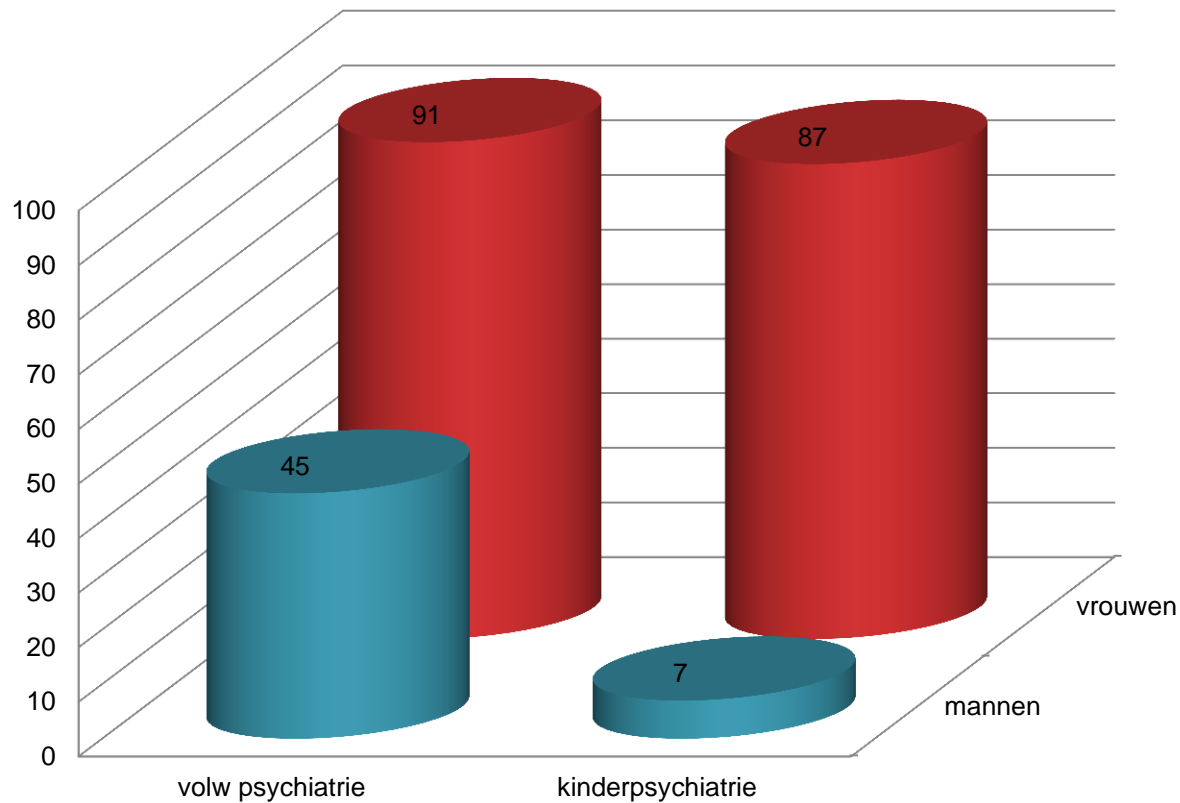

Vlaamse psychiaters volgens leeftijd op 31-12-2011

Psychiaters in opleiding in België in 2010

		mannen		vrouwen	
volw psychiatrie	136	45	33,1%	91	66,9%
kinderpsychiatrie	94	7	7,4%	87	92,6%

In januari 2012: 68 mannen en 230 vrouwen met code 078

En hoe zit het in de VVP

- Leden:
318 mannen en 266 vrouwen (45 %)
- Bestuur:
16 mannen en 3 vrouwen (15 %)
- Dagelijks Bestuur:
5 mannen en 0 vrouwen (0 %)
- Secretariaat:
0 mannen en 2 vrouwen (100 %)

Carriere ?

- Op 32 psychiatrische ziekenhuizen zijn er 5 vrouwelijke medische directeurs
- Het aantal vrouwelijke “eerste” auteurs nam significant toe sinds 1970 en bereikte 50 % in 2007. Bij de “laatste” auteurs is die ontwikkeling er niet. (Opgenhaffen, 2008)

Wie is zij (in vergelijking met mannelijke psychiaters)

- Zij werkt meestal in ziekenhuizen of centra GGZ, en vaker psychotherapeutisch dan medicamenteus ¹
- Zij werkt vaker deeltijds ¹
- Zij verdient minder en heeft professioneel een lagere status dan haar mannelijke collega's ²
- Zij stopt vroeger met werken omwille van gezondheidsproblemen en rapporteert meer klachten van stress, angst en depressie ²
- Het suïcidecijfer ligt hoger bij vrouwelijke dan bij mannelijke artsen (vooral in anesthesie en psychiatrie) ³
- Er zijn in de VS meer klachten tegen vrouwelijke dan tegen mannelijke psychiaters ²

¹ Olson, 1994

² Kohen, 2002

³ Hawton,
2001

Wie is zij (in vergelijking met andere vrouwelijke artsen)

- Politiek minder conservatief
- Vaker in een solopraktijk
- Vaker (ex)-roker
- Meer depressie of andere psychiatrische stoornis in de voorgeschiedenis
- Vaker familiale antecedenten zoals depressie, suïcide, alcoholisme

Wie is zij

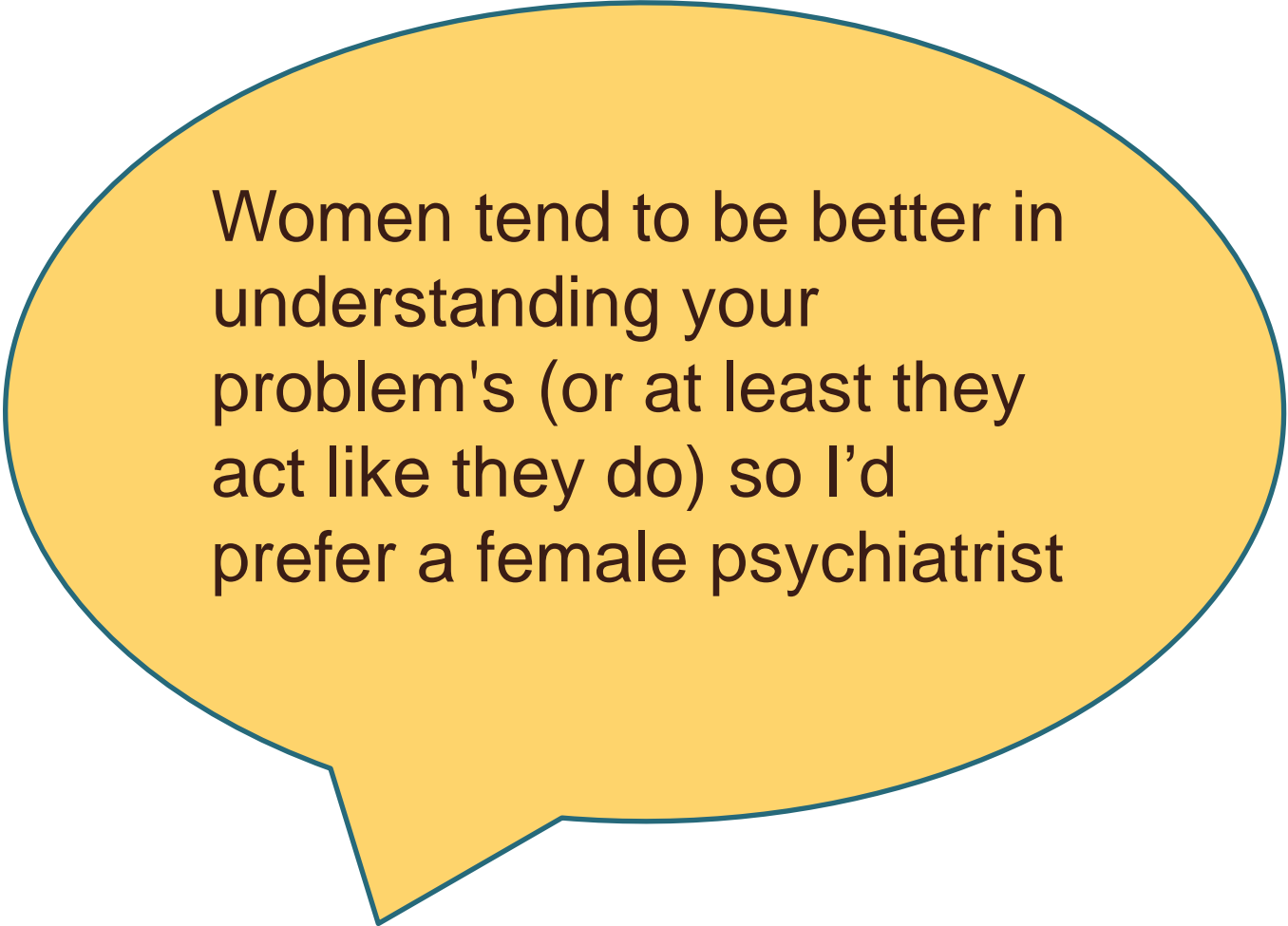
- [SPELLBOUND.VOB](#)

Effect op de therapeutische relatie

- Vrouwelijke artsen geven meer aanmoediging en geruststelling, nemen beslissingen in overleg met de patiënt, stellen meer vragen over psychosociale aspecten en nemen meer tijd— tot 10 % meer — voor hun patiënten dan mannelijke . (Hall, 1994)
- Vrouwelijke artsen zijn meer geëgageerd in partnerships, en richten zich daarvoor in hun gesprekken op het emotionele, het positieve en op psychosociale veranderingen dan mannelijke artsen. (Hall, 1994)
- Zowel mannelijke als vrouwelijke patiënten geven bij vrouwelijke artsen meer biomedische en psychosociale informatie prijs dan bij mannelijke artsen. (Roter, 1991)

Effect op de therapeutische relatie

- Bij de vrouwelijke psychiaters zijn 2/3 van de patiënten vrouwen, bij de mannelijke psychiaters de helft. (Fenton, 1987)
- Vrouwelijke artsen luisteren beter naar hun patiënten, geven meer informatie en stellen meer vragen dan hun mannelijke collega's. Volgens onderzoek communiceren vrouwen anders dan mannen. Vrouwen richten zich op de persoon en zijn vaker probleemgericht terwijl mannen vaak taak- en oplossingsgericht zijn. (Mast, 2007)
- Mannen verkiezen ook vaker een vrouwelijke arts, vooral als het over psychiatrische problemen gaat. Zij formuleerden in onderzoek dat een mannelijke arts zich autoritair opstelt en hen onvoldoende ruimte geeft om in overleg beslissingen te nemen. (Lagro-Janssen, 2008)

Women tend to be better in understanding your problem's (or at least they act like they do) so I'd prefer a female psychiatrist

**Seduction Therapy:
Can Men Be Treated
by Female
Psychiatrists?**

Effect op het afdelingsklimaat

- Vrouwelijke artsen hanteren een leiderschapsstijl ... “based on communication, inclusion, relationships and emotional intelligence similar to the “no more heroes” approach required to lead complex organizations”
- Women doctors interviewed uniformly articulated a people-centred leadership style and focus on patients, teams, relationships, engagement and inclusion. (Newman 2011)

Effect op het imago

- Heeft feminisering een negatief effect op de status van ons beroep ?
- En op de remuneratie ?
- En op de continuïteit van de zorg ?

Vervrouwelijking als opportuniteit

- Een bredere pool van talent is een verhoging en verrijking van capaciteit.
- Vrouwen in het bestuur maken een bedrijf financieel en organisatorisch performanter
- Vrouwelijke artsen hebben meer oog voor kwaliteit, patiënt-veiligheid en gezamenlijke besluitvorming
- Vrouwelijke artsen zijn meer geneigd om met gemarginaliseerde en kwetsbare groepen te werken

Vervrouwelijking als opportuniteit

- De complexiteit en de veranderingen in de GGZ vergen een nieuwe leiderschapsstijl die niet hiërarchisch is, maar verbindend en flexibel en aansluit bij de eigenschappen die in onderzoek bij vrouwelijke artsen worden gevonden.
- Als haar gezin minder tijd en zorg vraagt, kan zij, i.p.v. af te bouwen haar capaciteiten en ervaring juist meer laten renderen
- Positieve, krachtige mannelijke én vrouwelijke rolmodellen zijn nodig om het beroep aantrekkelijk te maken voor jonge mensen

De psychiater is een vrouw

Met dank aan

Joke Moens
An Clara
Marina Dankaerts

Frieda Matthys
23 maart 2012